

Fetma hos djur orsakar som regel försämrad livskvalitet och ofta förkortas livslängden med flera år.

FOTO: CLAUDIA PAULUSSEN/SHUTTERSTOCK

Ge ditt djur lagom med mat

Övervikt hos våra husdjur ökar och är i dag ett av de största hälsoproblemen bland hundar och katter. Överviktiga djur får inte bara försämrad livskvalitet, de kan också – precis som vi människor – drabbas av fetmarelaterade sjukdomar.

TEXT: ANN-CHRISTIN MATHIASSEN

★ – Titta, vilken liten tjockis! Han är så bortskämd med godis, kan vi skämtsam utbrista om den knubbiga hunden eller katten.

Kanske fanns det tidigare en viss stolthet över det runda husdjuret – att det här är ett välgött djur som minsann inte svälter. Medan ett magrare djur var tecken på en missunnsam matte eller husse.

De senaste åren har problemen med överviktiga hundar och katter uppmärksamrats allt mer hos landets veterinärer.

I dag uppskattar man att 40 procent av katterna och 25 procent av hundarna lider av övervikt/fetma. Överviktiga djur löper betydligt större risk att drab-

bas av diabetes, hjärtsjukdomar och andningssvårigheter. Överbelastning av leder, ledband och rygg bidrar ofta till minskad rörlighet och smärtsamma problem med leder och rygg.

Djuret får som regel försämrad livs-

VISSTE DU ATT ...

... för en hund som väger tio kilo motsvarar 25 gram ost ungefär lika mycket kalorier som 2,5 hamburgare för en människa?

... en katt som väger fem kilo får i sig lika mycket kalorier av ett glas mjölk som en människa får i sig av 3,5 hamburgare?

och ofta förkortas livslängden med flera år. Även hud- och pälsproblem samt en ökad risk för infektioner är en vanlig konsekvens av fetma. Katter får ofta svårt att tvätta sig ordentligt på grund av att de inte kommer åt.

Kunskapen om orsakerna till övervikt är i dag stor. Undersökningar har visat att problemet till största del beror på ägarna. Dels på felaktigt foder, för mycket godis och för lite motion. Men också att ägarna inte är medvetna om att övervikten kan få allvarliga följder för djuret.

Undvik det lilla extra

Som djurägare är det viktigt att skaffa sig information om vilket energibehov

som passar det enskilda djuret. Energi- behovet kan variera beroende på djurets livssituation, ras och ålder. Katter och hundar som kastrerats tenderar till exempel ofta att gå upp i vikt. Det brukar vara särskilt tydligt hos tikar som redan inom ett par månader från ingreppet kan få en ökad aptit och vikt.

En del hundraser som till exempel labrador, golden retriever, rottweiler och berner sennen, drabbas lättare av fetma än andra. Djur blir överviktiga av precis samma orsaker som människor, det vill säga att de får i sig mer energi än vad de förbrukar. Många gånger kan övervikten bero på allt det där extra djuret får i sig utöver sitt vardagliga foder – belöningsgodiset, någon matrest här och där eller tuggisarna man sticker till det då och då. Det finns också medicinska problem som kan orsaka en viktökning, men de är inte så vanliga. Provför dessa tas om veterinären anser att det finns skäl.

För att bedöma om ett djur är överviktigt kan man känna på djuret över revbenen och undersöka hur mycket fett som finns där. Man brukar gradera djurens hull på en femgradig skala och får då fram ett så kallat Body Score Index (BSI) (se text och illustrationer på hemsidan för Ohios's Veterinary College <http://vet.osu.edu/vmc/body-condition-scoring-chart>). Hamnar djuret på skala ett och två är det underviktigt. Tre är idealvikten, medan fyra och fem visar på övervikt respektive fetma.

Ett överviktigt djur visar ofta symptom som trötthet, andfåddhet och en ovilja att röra sig. Det tenderar också

att få ett dåligt humör och sova en överdrivet stor del av dygnet.

Det är vi djurägare som ansvarar för att djuret ska gå ner i vikt. Att låta ett djur förbli kraftigt överviktigt är djurplågeri. Länsstyrelsen kan kräva att djuret tas till veterinär för undersökning och bedömning.

Bantningsplan

För att viktminskningen ska genomföras på rätt sätt bör man vända sig till en djurklinik för råd och hjälp. Där upprättas en bantningsplan och djuret får under en period vägas regelbundet för att veterinär och ägare ska kunna följa vikt nedgången.

Vikten bör reduceras långsamt. Katter är särskilt känsliga för en snabb vikt nedgång. Redan efter några dagar kan det minskade födointaget leda till fettlever med allvarliga skador som följd. Ofta tar det minst åtta till tio veckor för djuret att nå sin målvikt. En lagom viktminskning för en hund är 1,5 procent av sin vikt per vecka, och för katter en procent. Viktminskningens takt sätts i relation till hur stor hunden eller katten är och hur kraftigt övervikt den har.

Som hundägare kan det kännas svårt att minska ner på mat och godis när hunden står där med sina bedjande ögon. Då gäller det att komma ihåg att "bantningen" är för hundens eget bästa. Att låta den förbli fet är betydligt värre än att skrota godsakerna.

Att hjälpa sitt djur att minska vikten är inte bara nödvändigt ur hälsosynpunkt – det ger också djuret möjlighet till ett rikare och mer glädjefyllt liv! □

TIPS FÖR ATT HÅLLA DITT DJUR I TRIM

- Var noga med att djuret får röra på sig ordentligt varje dag. Om djuret skadar sig och behöver hållas i stillhet en period är det viktigt att samtidigt minska ner på fodret, eftersom djuret inte gör av med lika mycket energi.
- Var överens inom familjen hur mycket foder djuret ska få och även när.
- Det är inte naturligt för djur att få maten serverad utan att de själva behöver anstränga sig. Aktivera gärna djuret genom att gömma maten på olika ställen inomhus eller i trädgården. Det ger möjlighet till både rörelse och mental stimulans.
- I dag lever hund och katt närmare oss människor än förr. Det är lätt att visa sin kärlek i form av mat. Men all belöning behöver inte ske i form av godis, det kan lika gärna handla om lite extra kel eller lek.
- Som tränings- eller belöningsgodis kan djurets dagliga torrfoder användas. Tänk i så fall på att ta det från dagsrationen, så att det inte blir för mycket mat på en dag. En annan variant är att lägga morotsbitar i en påse med skinka innan de serveras. Morötterna tar då smak av skinkan, vilket uppfattas som en riktig lækkerbit.
- Hos veterinären kan man köpa foder med lägre energiinnehåll som hjälper djuret att gå ner i vikt.

Normalviktiga djur har ett friskare och mer aktivt liv.

FOTO: RICHARD CHAF SHUTTERSTOCK

